

*

در این مطالعه جریانهای ناشی از کشنید (Tidal currents) با به کاربردن یک مدل عددی سه بعدی مبتنی بر معادلات مقدم، در دستگاه مختصات کروی زمین با آرایه قائم سیگما شبیه‌سازی گردید. برای حل معادلات مدل از روش تفاضل متناهی استفاده گردید. یک حوضه فرضی دو لایه اقیانوسی برای این شبیه‌سازی در نظر گرفته شد. این حوضه که در بین عرضهای جغرافیایی $26^{\circ}/5$ تا $30^{\circ}/5$ درجه شمالی و طولهای جغرافیایی $47^{\circ}/5$ تا $56^{\circ}/5$ درجه شرقی محدود شده است، دارای کف تراز بوده و میانگین عمق آن 120 m می‌باشد.تابع نیروی کشنیدی به شکل نوسانات سطح تراز آب دریا در مرز شرقی به محیط اعمال گردید.

مدل برای تعیین عکس العمل حوضه نسبت به نیروی کشنیدی اعمال شده، در قالب شبیه‌سازی عددی، مورد استفاده قرار گرفت. نتایج این شبیه‌سازیها به شکل پیش‌بینی میدانهای چگالی، دما، شوری، جریان افقی، سرعت قائم، تعابیل فشار کف، تغییرات سطح تراز آب و ژئوپتانسیل برای هر دو لایه، نمایش داده شدند.

: شبیه‌سازی عددی، جریانهای کشنیدی، مختصات کروی زمین با آرایه قائم سیگما.

آماری، روشهای نجومی و مدلهای عددی می‌باشند. روشهای نجومی به دلیل عدم در نظر گرفتن عوامل غیرکشنیدی در پیش‌بینی تراز آب دریا و جریانهای کشنیدی و همچنین روشهای آماری به دلیل نبود دیده‌بانیهای کافی که بتوان به صحت و دقت آنها نیز یقین داشت، دارای محدودیتهای بیشتری نسبت به مدلهای عددی می‌باشند^[۲]. امروزه در سراسر دنیا به طور عمده از مدلهای عددی با دقت‌های قابل قبول و بالایی برای پیش‌بینی کشنید و جریانهای کشنیدی استفاده می‌گردد.

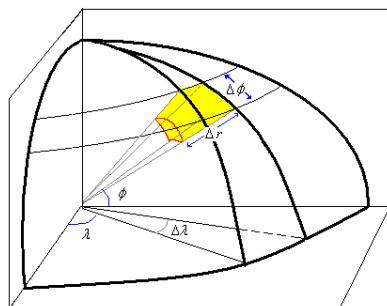
کشنیدها یکی از حرکات تناوبی آبهای اقیانوسی‌اند که به دلیل چرخش ماه و زمین و به وسیله تغییرات نیروی جاذبه ماه و خورشید به وجود می‌آیند. بالا آمدن و پایین رفتن قائم سطح آب دریا بر اثر نیروی گرانش ماه و خورشید را کشنید گفته و حرکت افقی ناشی از این بالا و پایین رفتمن را جریان کشنیدی می‌گویند^[۱]. تاکنون روشهای مختلفی برای پیش‌بینی جریانهای ناشی از کشنید معرفی شده‌اند. از جمله متداول‌ترین این روشها، مدلهای

دلیل بر این ادعا، این می‌تواند باشد که کشنند در محیط‌های با چینه‌بندی چگالی - محیط‌های چندلایه - جریان چگال‌گرای ایجاد می‌کند. حال آنکه در محیط‌های با چگالی یکنواخت این جریانها، فشار‌گرای می‌باشند^[۴]. از آنجایی که در اغلب مدل‌های دو بعدی، به دلیل استفاده از معادلات آبهای کم عمق، عمدتاً چگالی محیط یکنواخت در نظر گرفته می‌شود، این مدل‌ها به نسبت مدل‌های سه بعدی با در نظر گرفتن چندین لایه قابل تفکیک از نظر چگالی، دارای دقت‌های پاییتری‌اند. در این مطالعه نشان داده می‌شود که کشنند علاوه بر ایجاد نوسانات سطح آب در محیط و ایجاد جریان، تأثیر بسزایی در میزان انتشار دما، شوری و چگالی محیط خواهد داشت و در واقع کشنند سبب می‌شود این انتشارها با سرعت بیشتری صورت بگیرند.

در این مطالعه از دستگاه مختصات کروی زمین استفاده گردید. نمایی از یک جزء حجمی در این دستگاه را در شکل ۱ مشاهده می‌کنید.

مدلهای عددی نیز متناسب با اهداف مطالعه می‌توانند به شکل دو بعدی یا سه بعدی طراحی گردند. همچنین با ظهور رایانه‌های جدید با ظرفیت‌های محاسباتی بالا امروزه مدل‌های عددی از روشهای متنوعی برای حل عددی معادلات حاکم بر کشنند بهره می‌جویند^[۳]. از جمله مدل‌های عددی ارائه شده در زمینه کشنند می‌توان به موارد زیر اشاره کرد:

خالقی زواره (۱۹۹۲) یک مدل غیرخطی با روتورپیک دو بعدی را برای بررسی جریانها از جمله جریانهای ناشی از کشنند در خلیج فارس، طراحی کرد. در سال ۱۹۹۴ زمانیان، یک مدل سه بعدی مبتنی بر معادلات مقدم را برای بررسی جریانها از جمله جریانهای کشنندی در خلیج فارس ارائه کرد. همچنین تیوبنر و همکاران (۲۰۰۰) یک مدل دو بعدی را به منظور پیش‌بینی جریانهای ناشی از کشنند در خلیج فارس طراحی کردند. در خارج از کشور نیز افراد مختلفی با استفاده از مدل‌های دو بعدی و سه بعدی به بررسی پویش‌شناسی کشنند و پیش‌بینی جریانات کشنندی پرداخته‌اند. از جمله این مدل‌ها می‌توان به مدل سه بعدی گوآ و یانگی (۱۹۹۸) برای دریاچه چین شرقی، مدل سه بعدی برلینگ (۲۰۰۱) برای بندر شارک و مدل دو بعدی حراري (۲۰۰۳) برای بندر سانتوز بربازیل اشاره کرد. مطالعات انجام شده بیانگر آن است که استفاده از مدل‌های سه بعدی برای بررسی جریانات کشنندی دارای دقت‌های بیشتری نسبت به مدل‌های دو بعدی می‌باشد^[۲]. مهمنتین

نمایش یک جزء حجمی در دستگاه مختصات کروی زمین

بایستی شامل جمله‌های پویشی لازم در هر منطقه و دقت مناسب برای هر لایه و در مراتزها باشد. ترکیب معادلات پویایی و گرمایی پویشی [۷]، همچنین معادلات کمکی [۴] مورد نیاز برای مدل به ترتیب زیر برای این مطالعه در نظر گرفته شدند که تمام این معادلات در دستگاه مختصات کروی زمین با آرایه قائم سیگما بازنویسی شدند.

۱- معادله مؤلفه شرق سوی معادله حرکت -۲- معادله مؤلفه شمال سوی معادله حرکت -۳- معادله مربوط به دما -۴- معادله مربوط به رسانایی گرمایی -۵- معادله مربوط به شوری -۶- معادله ایستابی -۷- معادله محاسبه ژئوپتانسیل -۸- معادله پیوستگی -۹- معادله تمایل فشار کف -۱۰- معادله محاسبه معرف سرعت قائم -۱۱- معادله محاسبه r و -۱۲- معادله حالت برای آب دریا [۸].

محیطی که برای شبیه‌سازی عددی جریانات ناشی از کشنید در نظر گرفته شد، یک محیط مستطیلی شکل با کف تراز به عمق ۱۲۰m بود و شرایط جغرافیایی آن مشابه با شرایط جغرافیایی خلیج فارس انتخاب گردید. این محیط دارای دو لایه با چگالیهای متفاوت می‌باشد.

در این مطالعه، بهمنظور حل عددی معادلات حاکم ذکر شده در بخش قبل، محیط مورد مطالعه با استفاده از شبکه آراکاوای C تعدیل یافته شبکه‌بندی گردید. برای حل عددی معادلات حاکم از روش تفاضل متناهی استفاده گردید [۹]. به این ترتیب که برای گسترش سازی جملات فرارقی از طرح واره دوگامی لکس-وندروف و برای جملات انتشاری از طرح واره دوفورت-فرانکل استفاده شد [۱۰]. نمایه قائم محیط مورد مطالعه و شبکه آراکاوای C تعدیل یافته را در ذیل مشاهده می‌کنید (شکل‌های ۲ و ۳).

به منظور اینکه مدل حاضر بتواند در مراحل عملیاتی کردن هرگونه کف ناتراز را به عنوان پستی و بلندی واقعی بستر محیط‌های اقیانوسی بپذیرد و با توجه به این نکته که مدل مورد استفاده ما دو لایه است، استفاده از r به عنوان آرایه قائم در دستگاه مختصات کروی زمین مشکل ساز است. برای رفع این مشکل، از آرایه قائم دیگری استفاده شد تا اینکه بتوانیم در تمام محیط اقیانوسی، تعداد لایهای یکسانی داشته باشیم. این آرایه، آرایه قائم سیگما می‌باشد. استفاده از آرایه قائمی مانند سیگما که آن را با σ نشان می‌دهیم، هنگامی امکان‌پذیر است که یک تناظر یک به یک بین آرایه قائم r و آرایه قائم σ برقرار باشد. این تناظر یک به یک تضمین می‌کند که بتوان این تغییر را انجام داد [۴، ۵، ۶].

تعريف آرایه قائم استفاده شده، همچنین تبدیلات لازم برای تبدیل مشتقات افقی و قائم از آرایه r به σ به شکل زیر می‌باشد [۴]:

$$\sigma = \frac{p - p_A}{p_b - p_A} \quad (1)$$

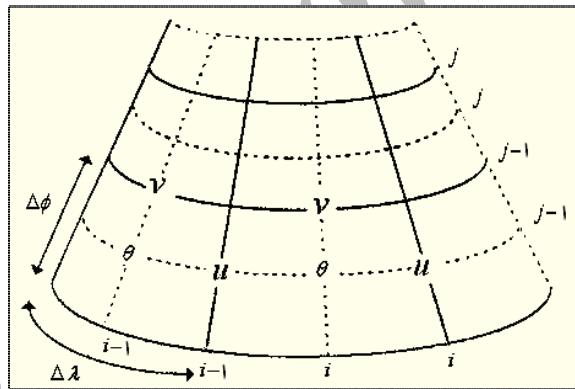
$$\begin{cases} \left(\frac{\partial \dots}{\partial \lambda} \right)_r = \left(\frac{\partial \dots}{\partial \lambda} \right)_\sigma + \frac{\rho}{p_b - p_A} \frac{\partial \dots}{\partial \sigma} \left(\frac{\partial \Phi}{\partial \lambda} \right)_\sigma \\ \left(\frac{\partial \dots}{\partial \phi} \right)_r = \left(\frac{\partial \dots}{\partial \phi} \right)_\sigma + \frac{\rho}{p_b - p_A} \frac{\partial \dots}{\partial \sigma} \left(\frac{\partial \Phi}{\partial \phi} \right)_\sigma \\ \left(\frac{\partial \dots}{\partial r} \right)_r = - \frac{\rho g}{p_b - p_A} \left(\frac{\partial \dots}{\partial \sigma} \right)_\sigma \end{cases} \quad (2)$$

که در آن σ آرایه قائم؛ p_b فشار کف و Φ ژئوپتانسیل در هر نقطه از محیط اقیانوسی می‌باشد.

برای اینکه یک مدل اقیانوسی چگال‌گرای بتواند نسبت به آثار نیروی کشنیدی و تغییرات چگالی حساسیت خوبی نشان بدهد

σ	1
۰/۰	
۰/۲۵	$p_1 \quad \rho_1 \quad T_1 \quad s_1 \quad u_1 \quad v_1 \quad \mathbf{V}_1 \quad \Phi_1$
۰/۵	$\dot{\sigma}$
۰/۷۵	$p_r \quad \rho_r \quad T_r \quad s_r \quad u_r \quad v_r \quad \mathbf{V}_r \quad \Phi_r$
۱/۰	p_b

نمایی از برش قائم محیط برای نمایش ترازها

نمای افقی شبکه آراکاوا C تعدلیل یافته

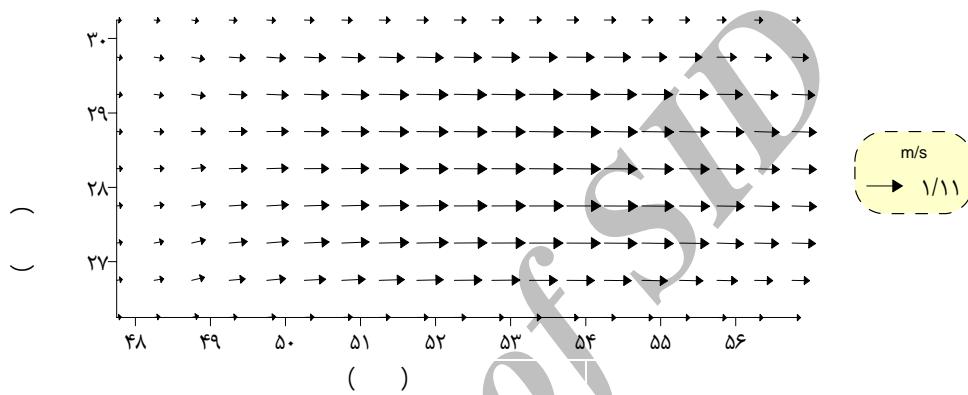
فرض بسته بودن مرزها به جز مرز شرقی، تعیین گردید. در حالت آغازین فرض می‌شود که لایه فرقانی دارای شوری ۳۸psu و دمای 27°C ، همچنین لایه دوم دارای شوری 23psu و دمای 17°C می‌باشد. به عنوان نمونه به پیش‌بینی برخی از میدانهای یاد شده که در شکلهای شماره ۴ تا ۹ نمایش داده شده‌اند، توجه کنید:

در این مطالعهتابع نیروی کشنده به شکل نوسانات ده روزه سطح تراز آب در تنگه هرمز که بهوسیله سازمان نقشه‌برداری کشور ثبت گردیده است، از طریق مرز شرقی به محیط اعمال شد. سپس عکس العمل محیط به نیروی اعمال شده در قالب پیش‌بینی میدانهای جریان، سرعت قائم، تمایل فشار کف، تغییرات سطح تراز آب، ژئوپتانسیل، چگالی، دما و شوری، با

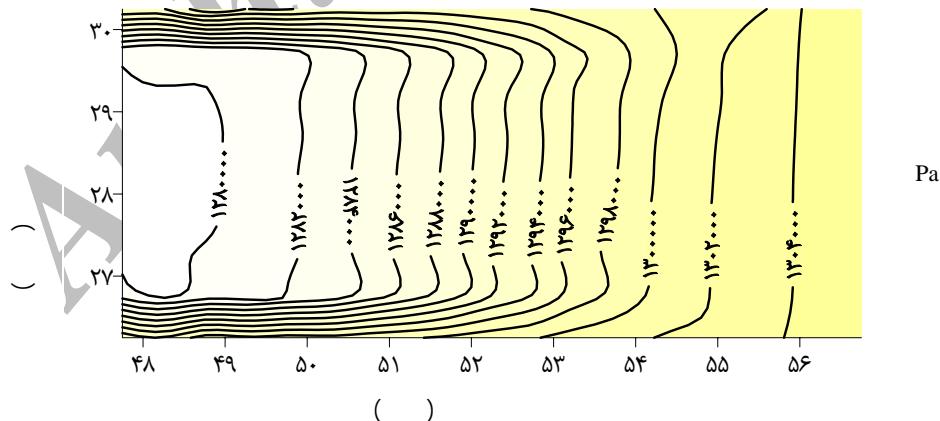
در لایه اوّل $1/11 \text{ m/s}$ می باشد در حالی که این مقدار در لایه دوم به $0/6 \text{ m/s}$ می رسد.

در شکل ۵، پیش‌بینی میدان فشار کف را ملاحظه می کنید. به دلیل وقوع فراکشن در مرز شرقی و بالارفتن تراز آب در این مرز، فشار کف در این منطقه به نسبت بقیه نقاط محیط بالاتر است.

در شکل ۴ میدان جریان ناشی از کشنده را به هنگامی که در مرکز محیط، فروکشن درحال وقوع است و از مرز شرقی فراکشن درحال شروع است، مشاهده می گردد. به همین دلیل واگرایی سرعت جریان در مرز غربی و همگرایی خفیف آن در مرز شرقی مشهود است. حداقل تندی جریان

میدان جریان ناشی از اعمال نیروی کشنده در مرز شرقی، در لایه اوّل پس از ۶۴ ساعت
بیشینه تندی جریان $1/11 \text{ m/s}$ می باشد. مرز شرقی باز و بقیه مرزها بسته می باشند.

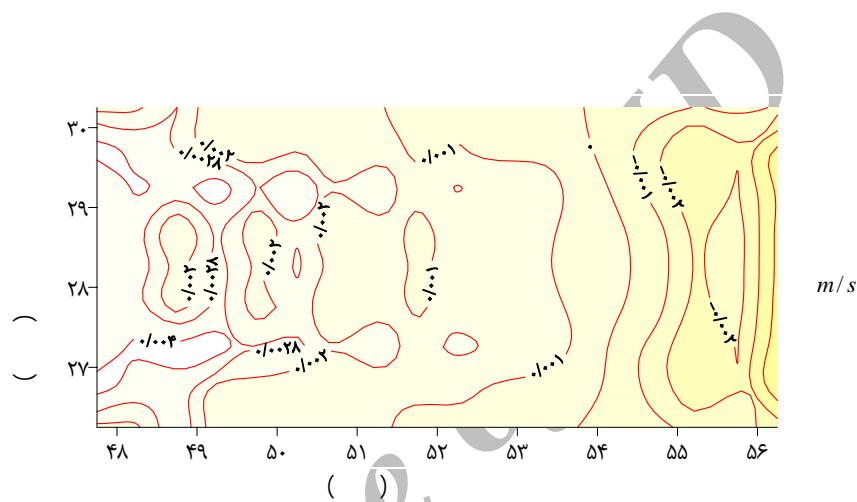

میدان فشار کف ناشی از اعمال نیروی کشنده در مرز شرقی، پس از ۶۴ ساعت
بیشینه فشار کف در محیط $1,304,000 \text{ Pa}$ می باشد. مرز شرقی باز و بقیه مرزها بسته اند.

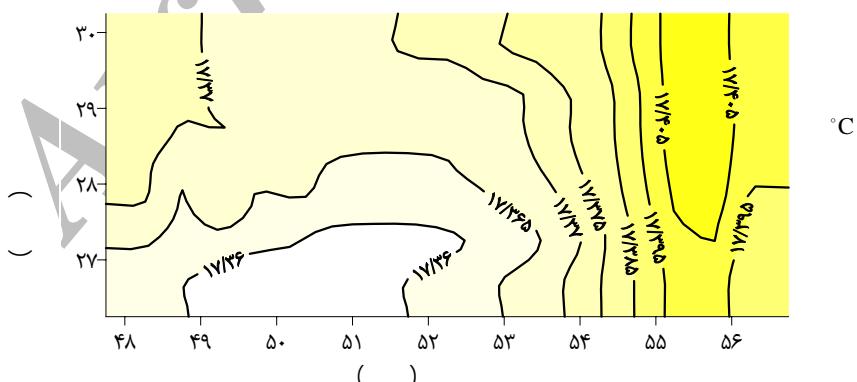
داشته باشیم، و اگرایی سرعت در راستای قائم را خواهیم داشت.

شکل ۷، الگوی افقی میدان دما را نشان می‌دهد. عدم یکنواختی در این الگو، به دلیل برابر نبودن شبیه‌برداری سرعت جریان افقی می‌باشد. انتشار افقی دما، با شبیه‌برداری افقی سرعت مناسب است و هر کجا این شبیه‌برداری قویتر باشد میزان انتشار افقی دما نیز سریعتر خواهد بود [۱۲، ۱۱].

شکل ۶ نمایانگر میدان سرعت قائم در محیط می‌باشد. چنانچه از میدان جریان افقی (شکل ۴) معلوم است در مرز غربی، و اگرایی افقی جریان را داریم. این امر مستلزم آن است که با توجه به معادله پیوستگی، و اگرایی فوق با یک همگرایی در راستای قائم همراه باشد. همین مسأله در شکل زیر کاملاً مشهود است. همچنین هرجا که همگرایی افقی سرعت را

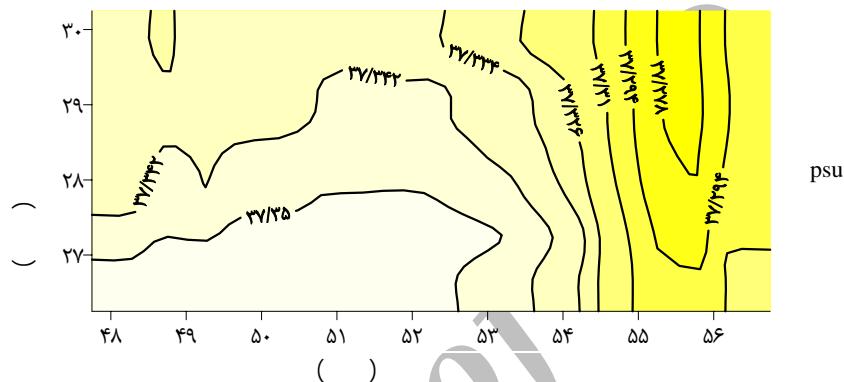
میدان سرعت قائم ناشی از اعمال نیروی کشند در مرز شرقی، پس از ۶۴ ساعت مرز شرقی باز و بقیه مرزها بسته‌اند. بیشینه سرعت 0.004 m/s و کمینه آن -0.008 m/s می‌باشد.

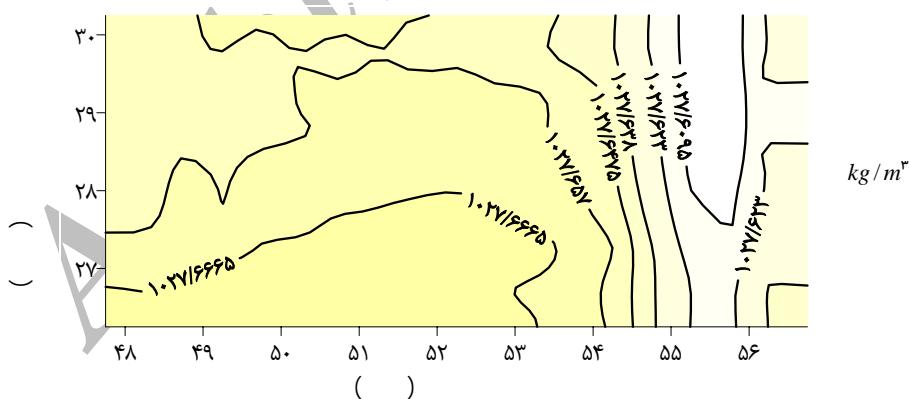
میدان دمای ناشی از اعمال نیروی کشند در مرز شرقی، در لایه دوم پس از ۶۴ ساعت بیشینه دما $41/17^{\circ}\text{C}$ می‌باشد. مرز شرقی باز و بقیه مرزها بسته‌اند.

در نهایت شکل شماره ۹، میدان افقی چگالی را در لایه دوم نشان می‌دهد. این الگو چنانکه از شکلهای ۷ و ۸ پیداست، مناسب با میدانهای دما، شوری و فشار می‌باشد. یعنی هر نقطه از محیط که دارای شوری بالاتر، دمای پایینتر و فشار بالاتری باشد، چگالی در آن نقطه از محیط نیز بالاتر است.

شکل ۸ الگوی افقی میدان شوری را نشان می‌دهد. عدم یکنواختی در این الگو نیز مرتبط با شبیه‌برداری سرعت جریان افقی می‌باشد. انتشار افقی شوری، با شبیه‌برداری افقی سرعت مناسب است و هر کجا این شبیه‌برداری قویتر باشد انتشار افقی شوری نیز با آهنگ سریعتری رخ خواهد داد [۱۲، ۱۱، ۴].

میدان شوری ناشی از اعمال نیروی کشنده در مرز شرقی، در لایه دوم پس از ۶۴ ساعت بیشینه شوری $37/342 \text{ psu}$ می‌باشد. مرز شرقی باز و بقیه مرزها بسته‌اند.

میدان چگالی ناشی از اعمال نیروی کشنده در مرز شرقی، در لایه دوم پس از ۶۴ ساعت بیشینه چگالی $10.27/666 \text{ kgm}^{-3}$ می‌باشد. مرز شرقی باز و بقیه مرزها بسته می‌باشند.

تحت تأثیر قرار می‌گیرد^[۱۳] و انحراف از ترازمندی ایستای این لایه کمتر از لایه بالایی است و بهمین نسبت سرعت جريان ایجاد شده در اين لایه کمتر است. از طرفی ديگر اصطکاک بستری نيز اين امر را تشدید می‌کند و از آنجاکه بستر محیط به عنوان يك مرز سخت عمل می‌کند و در بالاي بستر سرعت جريان در هر دو راستاي شرق سوي و شمال سوي برابر با صفر است، در نزديکي بستر، جريان در لایه دوم با يك عامل کند کننده روبيرو می‌گردد و بهمین دليل نيز سرعت جريان در اين لایه، بيشتر کاهش می‌يابد. اين نتیجه را می‌توان به اين شكل عنوان کرد که کشنده در محیط چينه‌بندی شده براساس چگالي، جريان چگال‌گرای ايجاد می‌کند در حالی که اين نير در محیط‌هاي با چگالي همگن جريان فشار‌گرای ايجاد می‌کند. نتایج مطالعات زمانيان (۱۹۹۴)، گوآ (۱۹۹۸) و يانگي (۱۹۹۸) و ماريونه (۲۰۰۵) اين نتیجه را تأييد می‌کنند.

نتایج اين مطالعه نشان داد که به هنگام وقوع فراکشندر در محیط، در کنار دیواره‌ها، هم تراز آب نسبت به مرکز محیط پايشتر است و هم سرعت جريان کشندي نسبت به مرکز محیط کندتر است. دليل اين امر می‌تواند اصطکاک ناشی از دیواره‌ها باشد. به اين ترتيب که در اين زمان اصطکاک ناشی از دیواره‌ها به مانند يك عامل بازدارنده در مقابل جريان ايفاي نقش کرده و از پيشروي جريان در مقابل دیواره‌ها ممانعت می‌کند. پايين بودن سطح آب در کنار دیواره‌ها نيز از همین مسأله ناشی می‌شود. گوآ (۱۹۹۸) و زمانيان (۱۹۹۴) نيز نتایج مشابهی را در اين باره ذكر کرده‌اند. به همین دليل به هنگام وقوع فروکشندر در محیط در کنار دیواره‌ها سطح آب بالاتر از مرکز محیط است. در اين هنگام دیواره‌ها با کندکردن جريان از خروج آب از محیط ممانعت می‌کنند(شکل ۴).

با توجه به جدولهای شماره ۱ و ۲ معلوم می‌گردد که پس از گذشت ۸۲۰ ساعت از اعمال کشنده، دما در حدود ۴۰°C از لایه اول به لایه دوم انتشار پیدا کرده است. اين در حالی است که در غياب کشنده ميزان اين انتشار در حدود ۰/۲ درجه به دليل انتشار مولکولی می‌باشد. مقدار انتشار برای شوري نيز در حدود ۶ واحد می‌باشد که مقدار اين انتشار در غياب کشنده تقریباً ۰/۴ واحد است.

چنانچه در بخش قبل نيز ذکر گردید، سرعت جريانهای کشنده در دولایه متفاوت می‌باشند به طوری که تندی اين جريانها در لایه دوم تقریباً نصف لایه اول است. اين اثر را می‌توان با تغييرات چگالي در دو لایه مرتبط دانست. به طوری که با اعمال کشنده، به شكل نوسانات سطح آب دريا در مرز شرقی، لایه دوم به دليل داشتن چگالي بالاتر، به نسبت لایه اول کمتر

مقادير انتشار شوري بر اثر اعمال کشنده لایه ۲ به لایه ۱

$s_{\max}(\text{psu})$	$s_{\min}(\text{psu})$	$s_{\max}(\text{psu})$	$s_{\min}(\text{psu})$	
۳۸/۰۰	۳۸/۰۰	۲۳/۰۰	۲۳/۰۰	.
۳۲/۶۹	۳۱/۹۶	۲۸/۳۰	۲۷/۵۹	۸۲۰

مقادیر انتشار دما بر اثر اعمال کشنده از لایه ۱ به لایه ۲

$T_{\max}({}^{\circ}\text{C})$	$T_{\min}({}^{\circ}\text{C})$	$T_{\max}({}^{\circ}\text{C})$	$T_{\min}({}^{\circ}\text{C})$	
۱۷/۰۰	۱۷/۰۰	۲۷/۰۰	۲۷/۰۰	.
۲۰/۷۸	۲۰/۲۱	۲۴/۳۵	۲۳/۸۰	۸۳۰

بیان کرد که چنانچه در محیط‌های اقیانوسی شب‌برداری فراسنجهای فوق در راستای افقی وجود داشته باشد، کشنده سبب تسریع بیش از حد انتشار هرکدام از این فراسنجهای راستای برگرداندن محیط به تعادل گرمابویشی می‌گردد [۱۶، ۱۷].

این مدل در مراحل عملیاتی کردن، قابلیت پذیرفتن وضعیت واقعی هر محیط اقیانوسی را دارد و با توجه به حساسیت این مدل به ضرایب انتشار تکانه، دما، شوری و... در مراحل عملیاتی کردن می‌تواند به عنوان یک مدل سه بعدی عددی کارامد با اعمال نوسانات سطح آب دریا در طول مرز دریایی آزاد، نوسانات کشنده سطح دریا، همچنین جریانات کشنده و میدانهای دما، شوری و چگالی را با دقیقیت بالایی پیش‌بینی کند.

مقادیر انتشار ذکر شده برای دما و شوری سبب انتشار چگالی به مقدار 7 Kg/m^3 از لایه دوم به لایه اول می‌گردد که این مقدار انتشار چگالی بر اثر اعمال نیروی کشنده قابل توجه است. این نتیجه نشان می‌دهد که کشنده و جریانهای کشنده سبب تسریع در انتشار دما، شوری و چگالی محیط می‌شوند و یکنواخت در نظر گرفتن چگالی در بررسیهای کشنده نمی‌تواند فرض صحیحی قلمداد شود [۱۴، ۱۵]. در این ارتباط نیز زمانیان (۱۹۹۴) گوآ و یاناگی (۱۹۹۸)، حراري (۲۰۰۳) و مارینونه (۲۰۰۵) به نتایج مشابهی دست یافتند.

در این مطالعه شب‌برداری دما، شوری و چگالی در راستای افقی برخلاف راستای قائم، ناچیز در نظر گرفته شده است. این امر سبب می‌شود که انتشار افقی دما، شوری و چگالی در راستای افقی بخوبی مشاهده نشود. ولی به قطع می‌توان چنین

- [1] Pugh D.T.; *Tides, surges and mean sea level*. John Wiley & sons. 1987. pp. 11-94.
- [2] Guo X., Yanagi T.; Three-Dimensional Structure of Tidal Current in the East China Sea and the Yellow Sea. *Journal of Oceanography*; 1998; 54, pp. 651-668.
- [3] Teubner M. D., Najafi H. S., Noye B. J., Rasser P. E.; Modeling Tide in the Persian Gulf using dynamic nesting. *Modeling Coastal Sea Processes*; 1999; 95, pp. 21-56.
- [4] زمانیان م. ت؛ پژوهه مدل دو لایه اقیانوسی پایه؛ پژوهشکده هواسنایسی و علوم جوئی؛ ۱۳۸۴ (درحال اجرا). صص. ۴۷-۳۴.
- [5] Haltiner G. J., Williams R.T.; *Numerical prediction and dynamic meteorology*. John Wiley & sons; 1980. pp. 64-105.
- [6] Holton J. R.; *An Introduction to dynamic meteorology*. Academic press, California. 1992. pp. 1-80.
- [7] Aple J. R.; *Principles of ocean physics*. London Academic press; 1990; pp. 13-245.
- [8] Gill A. E.; *Atmosphere-Ocean dynamics*. Academic press, Florida; App. B.; 1982.
- [9] Zamanian M. T.; Three-dimensional model for Persian Gulf. Ph.D dissertation, university of the Philippines; 1994. 164 p.

-
- [10] Kantha L., Clayson C.; *Numerical Models of Oceans and Oceanic Processes*. San Diego, Academic Press; 2000; pp.1-490.
 - [11] Arbic K., *et al.*; The accuracy of surface elevations in forward global barotropic and baroclinic tide models. *Deep-Sea Research.*; 2004; 51, pp. 3069-3101.
 - [12] Burling C., Pattiaratchi B., Ivey G.; The tidal regime of Shark Bay, Western Australia. *Estuarine, Coastal and Shelf Science*; 2001; 57, pp. 725-735.
 - [13] Whitehead J.; Stratified convection with multiple states. *Ocean Modeling*; 2002; 2, pp. 109-121.
 - [14] Harari J., Camargo R.; Numerical simulation of the tidal propagation in the coastal region of Santos (Brazil, 24_S 46_W). *Continental Shelf Research*; 2003; 23, pp. 597-1613.
 - [15] Marinone S., Lavín M.; Tidal Current Ellipses in a 3D Baroclinic Numerical Model of the Gulf of California. *J. Geophysics*. 2005; 87, pp. 231-256.
 - [16] Harper L., *et al.*; Tidally driven mixing in a numerical model of the ocean general circulation. *Ocean Modeling*; 2004; 6, pp. 245-263.
 - [17] Ralph T., Cheng S., Richard E.; A Nowcast Model for Tides and Tidal Currents in yellow sea. *Modelling Coastal Sea Processes*; 2003; 95, pp.301-327.